

OPPIVELVOLLISUUDEN LAAJENTAMINEN

SIVLTK § 31

Valmistelija: sivistystoimenjohtaja Pirkko Hynninen

Kuvaus

Oppivelvollisuus laajenee ja toisen asteen opinnoista tulee maksuttomia laajennetun oppivelvollisuuden piiriin kuuluville nuorille. Oppivelvollisuuslaki tulee voimaan 1.8.2021, mutta hakeutumisvelvoitetta koskevat säännökset tulivat voimaan jo 1.1.2021.

Oppivelvollisuuden laajentamisen tavoite on nostaa koulutus- ja osaamistasoa kaikilla koulutusasteilla, kaventaa oppimiseroja sekä kasvattaa koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja lasten ja nuorten hyvinvointia. Tavoitteena on, että jokainen nuori suorittaa toisen asteen tutkinnon.

Velvoite hakeutua ja jatkaa toisen asteen koulutuksessa vaikuttaa käytännössä niihin nuoriin, jotka keväällä 2021 ovat perusopetuksen 9. luokalla. Tästä perusopetuksen päättävästä ikäluokasta alkaen oppivelvollisuuden laajentaminen koskee kaikkia perusopetuksesta toiselle asteelle siirtyviä nuoria.

Jatkossa oppivelvollisuus päättyy, kun nuori täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon (ylioppilastutkinto tai ammatillinen tutkinto).

Perusopetuksen järjestäjällä on velvollisuus ohjata oppivelvollisen hakeutumista perusopetuksen jälkeiseen koulutukseen perusopetuksen päättyessä. Ohjauksen painopisteenä on oppilaan jatko-opintovalmiuksien kehittäminen sekä ura- ja työelämätaitojen kehittyminen.

Perusopetuksen järjestäjän vastuulla on valvoa, että jokainen oppilas hakeutuu yhteishaussa oppivelvollisuuskoulutukseen. Jos oppivelvollinen ei saa opiskelupaikkaa yhteishaussa, perusopetuksen järjestäjän velvollisuutena on jatko-ohjata oppilasta hakeutumaan koulutuksen jatkuvan haun kautta.

Perusopetuksen järjestäjän ohjaus- ja valvontavastuu päättyy, kun oppivelvollinen aloittaa opintonsa seuraavassa oppilaitoksessa. Tällöin ohjaus- ja valvontavastuu siirtyy seuraavalle koulutuksen järjestäjälle.

Jos oppilas ei ota vastaan opiskelupaikkaa tai aloita opintoja perusopetuksen jälkeen, perusopetuksen järjestäjä ilmoittaa asiasta asuinkunnalle sekä oppivelvollisen huoltajalle. Opetus- ja kulttuuriministeriö päättää vuosittain ajankohdan, jolloin perusopetuksen ohjaus- ja valvontavastuu päättyy niiden oppilaiden kohdalla, jotka ovat vielä ilman koulutuspaikkaa.

Ohjaus- ja valvontavastuussa olevalla opetuksen tai koulutuksen järjestäjällä sekä kunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada näiden tehtävien toteuttamiseksi välttämättömät tiedot. Näitä välttämättömiä tietoja ovat tiedot oppivelvollisen hakeutumisesta, opiskelupaikan saamisesta ja opiskelupaikan vastaanottamisesta sekä opintojen aloittamisesta ja keskeyttämistä sekä oppivelvollisuuden suorittamisen keskeyttämisestä.

Opetushallitus kehittää oppivelvollisuuden seuranta- ja valvontapalvelun Valpas. Palvelun kautta opetuksen järjestäjä voi seurata oppivelvollisen hakeutumisen ja opiskeluoikeuden tilannetta, maksuttomuuteen vaikuttavia tietoja, oppivelvollisuuden mahdollisia keskeytyksiä sekä tehdä tarvittaessa ilmoituksen seuraavalle toimijalle vastuuketjussa.

Valtio osoittaa kunnille rahoitusta oppivelvollisuuden laajentamisen toteuttamiseen, kunnalle tulevien uusien tehtävien rahoittamiseen.

Oppivelvollisuuden pidentämisen määrärahat on varattu valtion talousarvioon:

Oppivelvollisuuden laajentamisen ja maksuttoman toisen asteen kustannuksiin on varattu lisämäärärahaa julkisen talouden suunnitelmassa kehyskaudella 2021 - 2024 seuraavasti:

- vuonna 2021 yhteensä 22 miljoonaa euroa
- vuonna 2022 yhteensä 65 miljoonaa euroa
- vuonna 2023 yhteensä 107 euroa
- vuonna 2024 yhteensä 129 miljoonaa euroa.

Muutoksen piiriin tulee ikäluokka kerrallaan, jolloin myös lisämäärärahan tarve kasvaa asteittain.

Perusopetuksen osalta rahoitus otetaan huomioon kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetussa laissa tarkoitettun valtionosuusprosentin laskennassa. Lukiokoulutuksen osalta kustannukset otetaan huomioon keskimääräisessä yksikköhinnassa, jossa muutetaan rahoituslaissa säädettyä kuntien rahoitusosuutta.

Askolan yläkoulun oppivelvollisuuden laajentamista suunnitteleva työryhmä ja Askolan lukion vastaava työryhmä ovat työstäneet Askolan toimintamallia oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyen koskien nivelvaihetta perusopetuksesta toiselle asteelle.

Mallia on käsitelty rehtorikokouksessa 17.2.2021, yhteistyökokouksessa Careerian kanssa 11.3.2021 ja Askolan kunnan nuorten ohjaus- ja palveluverkoston kokouksessa 14.4.2021.

Askolan toimintamalli oppivelvollisuuden laajentaminen, nivelvaihe perusopetuksesta toiselle asteelle on esityslistan liitteenä.

Sivistyslautakunnalle on oppivelvollisuuden laajentamista ja Askolan toimintamallin suunnittelutyön vaihetta esitelty kokouksissa 2.2.2021 ja

16.3.2021 sekä lähetetty aiheesta oheismateriaalia. Tässä yhteydessä esityslistan oheismateriaalina lähetetään Opetus- ja kulttuuriministerön 12.4.2021 luentomateriaali: Kunnan eri roolit oppivelvollisuuden laajentuessa.

Tässä vaiheessa sivistyslautakunnalle esitellään Askolan toimintamalli oppivelvollisuuden laajentamiseen liittyen ja toiminnan edellyttämä resurssitarve.

Oppivelvollisuuden laajentaminen on merkittävä ja laaja uudistus, josta kokemuksia saadaan toiminnan edetessä käytännössä. Tältä pohjalta myös toimintamallia tullaan täsmentämään. Uuden oppivelvollisuuslain edellyttämät muutokset hallintosäätöön valmistellaan.

Askolan yläkoulun rehtori Kaija Impola-Peltomaa ja Askolan lukion rehtori Pekka Hurskainen ovat asiantuntijoina kokouksessa.

Päätösehdotus (sivistystoimenjohtaja):

Sivistyslautakunta päättää merkitä tiedoksi liitteenä olevan Askolan toimintamallin oppivelvollisuuden laajentaminen, nivelvaihe perusopetuksesta toiselle asteelle.

Sivistyslautakunta toteaa, että sivistystoimi valmistelee oppivelvollisuuden laajenemisen edellyttämät muutokset hallintosäätöön.

Päätös:

Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaan.

Merkitään pöytäkirjaan, että rehtorit Kaija Impola-Peltomaa ja Pekka Hurskainen olivat kokouksessa asiantuntijoina tämän pykälän käsittelyn aikana klo 17.54 - 18.11.

Täytäntöönpano: Askolan yläkoulun ja lukion rehtorit.

Lisätietoja: sivistystoimenjohtaja Pirkko Hynninen, puh. 040506 9547 tai etunimi.sukunimi@askola.fi